

BRO

Socken i Bro [ting](#) i Bro [setting](#), [Norder treading](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Broar" och i den från 1200-talets senare del som "Broo". Sockennamnet syftar på en forntida bro över ån som rinner nära kyrkan.

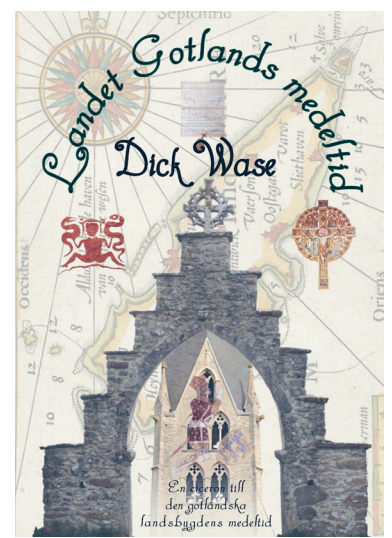
Äldst på kyrkan är tornet, med ett golv dendrodaterat till 1215, vilket utgjorde avslutning på en äldre kyrka. Möjligen kan [Strelows](#) årtalsangivelse, 1196, markera en byggnadsfas för denna kyrka, men intressant är att murbruksdatering daterar tornets väggar till före ca 1170 och att en dendrodatering i klockvåningen har året 1182. Rimligtvis har kyrkan dock föregåtts av en stavkyrka av vilken en rest kan ha återanvänts i tornet. Där finns en bit av en balk daterad år 1099. Under medeltiden var kyrkan en viktig offerkyrka, vilket med all sannolikhet gick tillbaka på samma funktion under heden tid, d v s en viktig offerplats. Därför måste det ha varit viktigt att "muta in" platsen för de kristna och göra om den till en kristen offerplats. Uppenbarligen har man då tagit till de kraftigaste starka medel, i det att en bit av korset som Kristus korsfästes på anskaffades som relik. Sålunda blev Bro kyrka "det heliga korsets kyrka", vilket den omtalas som på kyrkklockan, från 1400-talet. Fortfarande på 1800-talet var kyrkan viktig som offerkyrka.

I mitten av 1200-talet ersattes det ursprungliga absidkoret av det nuvarande. Troligen avser den äldsta taxuslistans årtal, 1236, begynnelsetidpunkt för bygget. Omkring 1300 restes det nuvarande långhuset och en bönekammare med ett hagioskåp infogades i vinkeln mellan torn och långhus. Det var avsett för personer som av någon anledning inte fick vara del av gemenskapen inne i kyrkrummet.

Över triumfbågen finns medeltidsmålningar från samma tid som långhusets uppförande och på väggar i långhus och kor finns rester av 1400-talsmålningar som utförts av den s k "Passionsmästaren". Ett triumfkrucifix från omkring 1200 är bevarat och dopfunten från samma tid är utförd av mästare Sigräif.

En tingsdomare i Bro, tillika settingsdomare i Bro setting, nämns 1313 och kom från gården Duss då han tillsammans med Angelboen från [Lärbro](#) ledde motståndet mot kung Birger på Röcklinge backe. Från Åby i Bro härstammade också visby-skepparen Laurens Aby, vilken 1468 fraktade 28 hästar till Danzig/Gdansk.

I [taxuslistorna](#) har socknen en avgift om 3 mark.

Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.

Prenummerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagar.se

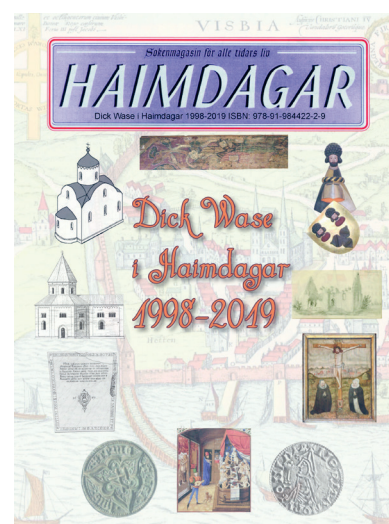
DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.

Tillbaka till hemsidan

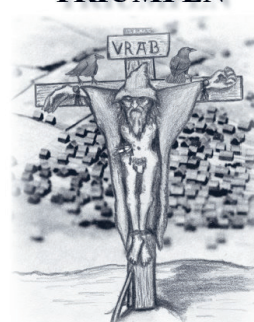

I skuggan av Triumfen.

Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE